

Нестерук А.Г., магістрант
Шевчук Є.В., магістрант
Науковий керівник – Лозинський Д.Л., к.е.н., доцент
Державний університет «Житомирська політехніка»

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ

Сьогодні термін «інтегрована звітність» широко використовується як в практиці міжнародного обліку, так і вітчизняного. Однак, незважаючи на досить велику кількість досліджень в області інтегрованої звітності, єдиної думки щодо дефініції «інтегрована звітність» в науковому співтоваристві до теперішнього часу не існує.

У зв'язку з цим важливим завданням є уточнення поняття корпоративної звітності і визначення в ній місця різних видів звітності економічних суб'єктів.

До складу корпоративної звітності, як правило, включають бухгалтерську, фінансову, податкову, статистичну та управлінську звітність, звітність про сталий розвиток, а також коментарі (Management Commentary) або звіти керівництва (Management's report).

Однак, відповідно до методики, розробленої в рамках Конференції з торгівлі і розвитку ООН (ЮНКТАД) Міжурядової робочою групою експертів за міжнародними стандартами обліку і звітності ООН і рекомендованої до застосування з метою діагностики якості інтегрованої звітності, інтегрована звітність включає консолідовану і бухгалтерську (фінансову) звітність, екологічну звітність, звітність про соціальну відповідальність, звітність про корпоративне управління. Таким чином, ні податкова, ні статистична, ні управлінська звітності за даною методикою не включаються до складу інтегрованої звітності.

Під корпораціями варто розуміти суб'єктів господарювання, засновники (учасники) яких мають право участі (членства) в них і формують їх вищий орган управління у вигляді загальних зборів учасників корпорації.

Визначальними ознаками віднесення до корпорації стають, по-перше, право участі (членства), по-друге, правила управління. Ці ознаки значно відрізняються від тих, які раніше враховувалися в дефініції «інтегрована звітність».

Крім того, варто зазначити, що акціонерні товариства розділені на публічні і приватні. Публічним визнається акціонерне товариство, акції, цінні папери якого, конвертовані в його акції, публічно розміщуються (шляхом відкритої підписки) або публічно котируються на умовах, встановлених законами про цінні папери.

До приватних товариств належать товариства з обмеженою відповідальністю та акціонерні товариства, які не відповідають ознакам публічного товариства.

Публічне акціонерне товариство зобов'язане розкривати публічно інформацію, що передбачена законом.

Корпоративна соціальна звітність призначена для заінтересованих користувачів і об'єднує в собі результати діяльності компанії за певний період в трьох напрямках: економічному, екологічному та соціальному.

З огляду на вищевикладене, пропонується під інтегрованою звітністю розуміти систему публічних звітів, сформованих на основі національних і міжнародних визнаних стандартів і призначених для задоволення інформаційних

потреб ключових зацікавлених користувачів. Системним фактором є надання релевантної інформації для прийняття економічних рішень різними групами стейкхолдерів.

Якщо загально визнаних стандартів для складання звітності не встановлено, і вона складається на основі внутрішніх регламентів економічного суб'єкта, то таку звітність слід вважати управлінською.

Пропонується на законодавчому рівні диференціювати правила складання корпоративної звітності, як це робиться в міжнародній практиці.

В економічно розвинених країнах публічні підприємства, боргові або пайові інструменти яких котируються на фондових ринках і позабіржових ринках, для складання звітності застосовують так званий повний комплект МСФЗ. Для малого та середнього бізнесу розроблені МСФЗ для малих та середніх підприємств (IFRS for SMEs). Відповідно до даного стандарту до малих і середніх підприємств відносяться неопублічні комерційні підприємства, які складають фінансову звітність, призначену для зовнішніх користувачів. Саме «непублічність» підприємства, а не будь-які кількісні критерії, наприклад, обсяг виручки, величина активів, кількість працівників тощо, є визначальною для поняття «малі та середні підприємства».

На глобальному рівні соціальна звітність розглядається як більш розвинена в порівнянні з екологічною звітністю форма, оскільки в ній є інформація і про інші аспекти соціальної відповідальності суб'єкта господарювання.

Відповідно до теорії агентських відносин, коли функції володіння та управління корпорацією розділені, і принципал (акціонери) і агент (менеджери вищої ланки), по-перше, прагнуть до максимізації власної вигоди, по-друге, їх інтереси не завжди збігаються, неминує виникати «агентська проблема». Вона полягає в тому, що агент може діяти не в інтересах принципала, а за його рахунок прагнути до збільшення свого власного добробуту або, іншими словами, демонструвати опортуністичну поведінку. Щоб уникнути цього, потрібна звітність про корпоративне управління.

Знання тенденцій розвитку публічної звітності, з одного боку, важливо для прогнозування майбутніх напрямків розвитку облікової практики, з іншого боку, наявність різноманітних тенденцій розвитку публічної звітності підкреслює складність вирішення задачі з розробки моделі звітності, що задовольняє інформаційні потреби всіх заінтересованих сторін.